

Jonna Airosto ja Katja Turkia

YHTEISTYÖTÄ LAPSEN PARHAAKSI
– Vanhempien näkemyksiä kasvatuskumppanuuden toteutumisesta Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa.

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma

Maaliskuu 2015

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Jonna Airosto Katja Turkia	Sosionomi	Maaliskuu 2015
Opinnäytetyön nimi		
Yhteistyötä lapsen parhaaksi – Vanhempien näkemyksiä kasvatuskumppanuuden toteutumisesta Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa		39 sivua 7 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kotkan kaupunkin		
Ohjaaja		
Lehtori Virve Remes		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyössä tutkittiin, miten kasvatuskumppanuus toteutuu Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa vanhempien mielestä. Tutkimuksessa selvitettiin vanhempien ajatuksia ja näkemyksiä kasvatuskumppanuuden toimivuudesta perhepäivähoidon arjessa. Tarkoituksena oli tuoda esiin myös mahdollisia kehitysehdotuksia kasvatuskumppanuuden kehittämiseksi ja syventämiseksi.</p> <p>Tutkimus on pääosin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselylomakkeiden avulla. Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoituivat kaikki Kotkan kaupungin perhepäivähoidon perheet, joita oli yhteensä 75. Tutkimukseen vastanneita oli 43, joten kyselyn vastausprosentti oli 57,3 %.</p> <p>Tuloksista voidaan päätellä, että vanhemmat kokivat pääasiallisesti kasvatuskumppanuuden toteutuvan hyvin. Vanhempien mielestä yhteistyö sekä tiedonkulku toimivat hyvin, ja vuorovaikutus oli riittävää perhepäivähoidon kanssa. Varsinaisia puutteita vanhemmat näkivät vähän. Kehitysehdotuksia tuli pääasiallisesti vain kasvatuskumppanuuden syventämiseksi. Osa vanhemmista kaipasi esimerkiksi syvempää ja avoimempaa dialogia perhepäivähoidon kanssa sekä enemmän kiireettömiä keskusteluhetkiä.</p> <p>Vuorovaikutus on siis pääasiallisesti riittävää ja vanhemmat saavat tietoa perhepäivähoidon asioista. Vanhemmat arvostavat perhepäivähoidossa päivittäisiä sekä erillisiä henkilökohtaisia keskusteluhetkiä, joihin tulisi panostaa. Keskusteluhetkien tulisi olla kiireettömiä ja rauhallisia ja dialogin rehellistä sekä avointa. Vanhemmat pitävät myös omaa osallisuutta tärkeänä. Perhepäivähoidon toimintaan tulisi tuoda esimerkiksi lisää vanhempainiltoja, retkiä ja muita teemailtoja, joihin koko perhe voisi osallistua.</p>		
Asiasanat		
kasvatuskumppanuus, laatu, perhepäivähoito		

Author (authors)	Degree	Time
Jonna Airosto Katja Turkia	Bachelor Social Services	March 2015
Thesis Title		
Co-operation that benefits child - The views parents have about fulfillment of the upbringing at the City of Kotka's Family Day Care.		39 pages 7 pages of appendices
Commissioned by		
City of Kotka		
Supervisor		
Virve Remes, Senior Lecturer		
Abstract		
<p>The purpose of our Bachelor's Thesis was to clarify how upbringing partnership is being fulfilled at the Family day care in the City of Kotka. Our study was about parent's view about how the upbringing partnership operates daily at the Family day care. Our purpose was also to find out possible ways to develop upbringing partnership. At the theory part we examine Family day care and It's history and the laws defying day care. We also wanted to clarify the concept of the upbringing partnership and the quality of Family day care.</p>		
<p>Our study is mainly quantitative research and the material was collected by asking questionnaires. Our target group was all the families using the Family day care in Kotka which is 75 families. 43 families replied so the reply percent was 57, 3 %.</p>		
<p>Parents experienced that upbringing partnership was mainly fulfilled well. From parents point of view co-operation and communication is working well and that there was enough interaction between them and the day care. There were not many things lacking from their perspective. Proposals for improvement were mainly about deepening the upbringing partnership. Some of the parents longed for more deep dialogue and effortless conversations.</p>		
<p>As a conclusion the communication is mainly working well from the parents point of view and they feel that they are getting enough information from the day care. The Parents appreciate daily conversations as well as personal conversations with the day care so these conversational moments are worth paying attention to. These situations should always be leisurely and peaceful and the dialogue honest and open-minded. Parents also felt that their own participation is important. They suggested that the Family day care should have more different kinds of events such as parent's evenings, trips and theme evenings that the whole family could participate to.</p>		
Keywords		
Family Day Care, Quality, Ubringing partnership		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PERHEPÄIVÄHOITO	6
2.1	Perhepäivähoidon historia	7
2.2	Perhepäivähoidon muodot.....	8
2.3	Perhepäivähoitoa ohjaavat lait ja asetukset.....	9
3	KASVATUSKUMPPANUUS	10
3.1	Kasvatuskumppanuuden määritelmä.....	10
3.2	Kasvatuskumppanuuden rakentuminen.....	11
3.2.1	Päivähoidon aloitus	11
3.2.2	Kohtaamiset ja kasvatust keskustelut	13
3.2.3	Lapsen erityisen tuen tilanteet.....	14
3.3	Kasvatuskumppanuuden keskeiset periaatteet	15
3.3.1	Kuuleminen	15
3.3.2	Kunnioitus	15
3.3.3	Luottamus	15
3.3.4	Dialogi	16
3.4	Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma	16
4	LAATU PERHEPÄIVÄHOIDOSSA	17
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	19
5.1	Tutkimuskysymykset.....	19
5.2	Tutkimusmenetelmät	20
5.3	Aineiston keruu	21
5.4	Aineiston analysointimenetelmät	22
5.5	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	23
6	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	24
6.1	Taustatiedot	24
6.2	Tiedottaminen ja tiedottamisen välineet.....	25
6.3	Perhepäivähoidon varahoito	27
6.4	Vanhempia kiinnostavat arjen kuulumiset.....	28

6.5	Vuorovaikutus ja kuulluksi tuleminen	29
6.6	Kasvatuskumppanuuden kehittäminen	30
7	POHDINTA	32
7.1	Yhteenveto	32
7.2	Opinnäytetyöprosessi	35
LÄHTEET		37
LIITTEET		
	Liite 1. Saatekirje perhepäivähoitajille	
	Liite 2. Saatekirje vanhemmille	
	Liite 3. Kyselylomake vanhemmille	

1 JOHDANTO

Lasten päivähoito luokitellaan peruspalveluksi, jonka järjestämisestä on vastuussa kunta. Lisäksi päivähoitolain mukaan lasten vanhemmilla on oikeus kunnan järjestämään hoitopaikkaan, joko päivähoidossa tai perhepäivähoidossa ennen perusopetuksen oppivelvollisuuden alkamista. Päivähoitopaikan saatavuuteen ei saa vaikuttaa asuinpaikka, yhteiskunnallinen asema tai varallisuus. Päivähoidon tulee olla monipuolista, ja sen eri toimintamuotoja tulee kehittää tasapuolisesti. Kehittämistyössä ovat vahvasti mukana myös lapset ja vanhemmat, joiden on mahdollisuus osallistua palveluiden toteutuksen, suunnittelun ja toimivuuden arviointiin. Tällä tavoin edistetään lapsiperheiden tarpeista lähtevää päivähoitoa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 10,16.)

Lasten päivähoidon keskeisenä tehtävänä on tukea lasten vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on tärkeää lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja vanhempien välinen vuorovaikutus. Vanhempien ja hoitopaikan henkilökunnan välistä yhteistyötä kutsutaan kasvatuskumppanuudeksi. Sen toimimiseksi vanhemmat ja hoitohenkilöstö sitoutuvat toimimaan yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen turvaamiseksi lapsen tarpeiden pohjalta. (Koskela & Kekkonen 2006, 17.)

Opinnäytetyön aiheena on selvittää kasvatuskumppanuuden toteutumista Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa vanhempien näkökulmasta sekä sitä, miten sen toimivuutta voisi jatkossa kehittää. Aihe on meitä kiinnostava ja kasvatuskumppanuuden toteutumista Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa on tutkittu hyvin vähän. Työn tavoitteena on myös selvittää, olisiko perhepäivähoidossa tarvetta uusille tiedonkulun välineille sekä olisiko keinoja, jolla kasvatuskumppanuutta voisi syventää. Tutkimuksemme on toteutettu kyselylomakkeiden avulla ja on näin ollen pääosin kvantitatiivinen tutkimus.

Teoriaosuudessa käsittelemme yleisesti perhepäivähoitoa, sen historiaa, sitä ohjaavia lakeja, perhepäivähoidon laatua, kasvatuskumppanuuden määrittelmää sekä sen rakentumista. Teorian jälkeen keskitymme kertomaan tutkimuksestamme ja sen toteuttamisesta sekä saaduista tuloksista. Tuloksia havainnoimme diagrammeihin ja viittauksiin kyselyiden vastauksiin. Lopuksi pohdimme opinnäytetyöprosessia, tutkimuksen onnistumista sekä jatkotutkimusideoita.

2 PERHEPÄIVÄHOITO

Vuonna 1973 säädetyn päivähoitolain myötä perhepäivähoidosta tuli virallisesti osa Suomen päivähoitosektoria (Heinämäki 2002, 38). Päivähoitolaissa todetaan, että perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi (Laki lasten päivähoitosta 19.1.1973/36). Perhepäivähoitoa voidaan pitää yhtenä vanhimpana päivähoiton muotona ja se on Suomessa päiväkodin ohella merkittävä päivähoiton muoto. Perhepäivähoitoon ei kuitenkaan usein kiinnitetä yhtä paljon huomiota kuin päiväkotitoimintaan. (Reunamo 2007, 148.)

Perhepäivähoitoon kohdistuva vähäisempi huomio näkyy myös esimerkiksi tiedon ja tutkimuksen vähyytenä. Alho-Kivi ja Keskinen (2002, 9) toteavat, että perhepäivähoitoa voidaan pitää niin julkisena, kuin myös salattuna toimintana. Perhepäivähoito on osa valvottua päivähoitojärjestelmää, mikä tekee perhepäivähoidosta julkista. Perhepäivähoidon salatuksi puoleksi voidaan nähdä sen toiminnan vähäinen tutkiminen verrattuna päiväkotitoimintaan. Tutkimusten vähyyteen on vaikuttanut etenkin tutkijoiden vähäinen kiinnostus, ei niinkään perhepäivähoitajien tutkimuskielteisyyttä. Salattua perhepäivähoidosta tekee myös se, että perhepäivähoitoon liittyvää oppikirjamateriaalia on ollut vähän tarjolla.

Parrila (2002c, 19) toteaa, että osaltaan tutkimuksen vähyyteen voi vaikuttaa perhepäivähoidon erityislaatuisuus ja yksityisyys. Perhepäivähoito on nähty erillisenä osana muusta päivähoitosektorista, eikä se ole kuulunut selkänä osana päivähoiton ja varhaiskasvatuksen tutkimista ja historiaa. Toinen syy tutkimusten vähyyteen voi olla myös perhepäivähoidon marginaalinen asema yliopistollisessa varhaiskasvatuksen koulutus- ja tutkimustoiminnassa. Vähäinen tutkiminen on hidastanut perhepäivähoitajien koulutuksen, ammatillisuuden ja työn yleisen arvostuksen kehittymistä.

Perhepäivähoidon vahvuuksiin luetaan sen kodinomaisuus ja mahdollisuus joustavuuteen toiminnassa (Reunamo 2007, 149). Lapsiryhmät ovat pieniä, jolloin perhepäivähoitajan ja lapsen välille syntyy yleensä lämmin, läheinen ja pysyvä suhde. Perhepäivähoito edustaa siis parhaimmillaan turvallisuutta ja pysyvyyttä, jolloin lapsella on mahdollisuus yksilölliseen hoivaan ja huomioon.

(Nivalainen 2007, 16.) Perhepäivähoitajat ovat myös läsnä lapsen kaikissa päivän tilanteissa hoitopäivän alusta loppuun, jolloin perhepäivähoitajalle kehittyy usein hyvin tarkka kuva lapsen kehitysvaiheista, temperamentista ja persoonallisuudesta. Tällöin perhepäivähoitajan on helpompi huomioida erityistarpeita, sekä kehittää ja luoda erilaisia työtapoja lapsen yksilöllisyys huomioon ottaen. (Heinämäki 2002, 45.) Kodinomaisuus ja läheinen suhde lapsiin luo myös hyvät puitteet tehdä tiivistä yhteistyötä vanhempien kanssa, ja tukea vanhempia kasvatustehtävässä (Alila 2005, 79).

Perhepäivähoito voi olla kunnallista tai yksityistä. Kunnallinen perhepäivähoitaja saa toiminnan ohjausta perhepäivähoidon ohjaajalta, jolloin voidaan puhua ohjatusta perhepäivähoidosta. Kunnallisessa perhepäivähoidossa kunta valitsee lapset päivähoitoon ja sijoittaa heidät perhepäivähoitajien ryhmiin. Yksityinen perhepäivähoitaja on taas velvollinen ilmoittamaan perhepäivähoitotyöstään kunnalle, ja hänen toimintansa puitteita ja edellytysten toteutumista valvoo kunta. Tällöin puhutaan valvotusta perhepäivähoidosta. (Heinämäki 2002, 41.)

2.1 Perhepäivähoidon historia

Perhepäivähoidon alkujouret ulottuvat Suomessa aikaan, jolloin yhä useampi nainen siirtyi kotoa kokopäiväisesti työelämään ja lapset tarvitsivat työpäivän ajaksi hoitopaikan. Kaikilla ei ollut varaa palkata hoitajaa tai kotiapulaista kotiin, joten ongelma ratkaistiin viemällä lapset kotona olevalle naapurin äidille hoitoon. (Välimäki 1999, 196.) Perhepäivähoito on siis alun perin ollut hyvin käytännönläheistä ”tee se itse” - toimintaa. Yhteiskunnan tarjoamien hoitopaikkojen hidaskasvu ja lisääntynyt tarve tekivät suuren pulan hoitopaikoista. Tällöin vanhemmat joutuivat tyytymään saamaansa apuun ilman, että hoitopaikan olosuhteita tai sopivuutta ehdittiin selvittää. (Parrila 2002b, 86.)

Perhepäivähoito toimikin Suomessa pitkään yksityisenä, epävirallisena ja valvomattomana hoitomuotona. Suomessa perhepäivähoito mainittiin virallisissa asiakirjoissa ensimmäisen kerran uutena päivähoitomuotona vuonna 1951. Tällöin ehdotettiin perhepäivähoidon liittämistä osaksi lastensuojelua, jolloin toimintaa pystyttäisiin paremmin valvomaan. Vuonna 1936 säädetty lastensuojelulaki ei kuitenkaan antanut mahdollisuutta tarvittavaan toiminnan kont-

rolloimiseen. Vuonna 1966 lastensuojelukomiteassa todettiin jälleen tarve perhepäivähoidon valvonnalle ja lastensuojelulakiin tehtiin muutos 1968. (Välimäki 1999, 128.)

Mannerheimin lastensuojeluliitto on ollut suuressa roolissa perhepäivähoidon kehittämisessä. Mannerheimin lastensuojeluliiton toimesta järjestettiin vuonna 1964 ensimmäiset perhepäivähoidon neuvottelupäivät, ja vuonna 1966 lastensuojeluliitto aloitti Helsingissä ohjatun perhepäivähoidon kokeilun. Samana vuonna käynnistettiin myös Kotkassa Suomen ensimmäinen kunnallinen perhepäivähoitotoiminta. (Parrila 2002c, 26.)

Vuonna 1971 annettiin ensimmäinen viranomaisohje ohjatusta perhepäivähoidosta sosiaalihuollon yleiskirjeessä. Kirjeessä todettiin perhepäivähoidon olevan laitoshoidon täydentävä hoitomuoto Suomessa. Samalla huomautettiin myös, että perhepäivähoidon lainsäädäntö oli liian puutteellista, hallinto hajanaista, eikä perhepäivähoitoa valvottu tai organisoitu tarpeeksi hyvin. Vuonna 1973 säädettiin virallisesti päivähoitolaki, jonka myötä perhepäivähoidon asema vakiintui, selkeytyi, ja se liitettiin tasavertaiseksi päivähoitomuodoksi päiväkotitoiminnan kanssa. (Parrila 2002c, 27.)

2.2 Perhepäivähoidon muodot

Perhepäivähoito tapahtuu yleisimmin hoitajan omassa kodissa pienessä lapsiryhmässä. Tällöin perhepäivähoitaja voi hoitaa enintään neljää lasta samanaikaisesti, mukaan lukien omat lapset sekä yhtä osapäiväistä esikoululaista tai koululaista. Perinteisen hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon rinnalle on myös kehittynyt muita perhepäivähoidon muotoja. Näitä ovat kolmiperhepäivähoito, muu lapsen kotona tapahtuva hoito ja ryhmäperhepäivähoito. Perhepäivähoidon eri muodot pyrkivät huomioimaan paremmin eri perheiden, ja lasten tarpeita päivähoitoa valittaessa. (Reunamo 2007, 148.)

Kolmiperhepäivähoidossa perhepäivähoitaja huolehtii 2 - 4 perheen lapsista esimerkiksi vuoroviikkoina perheiden omissa kodeissa. Kolmiperhepäivähoidon hyväksi puoleksi on luokiteltu, ettei lasta tarvitse viedä joka päivä erilliseen hoitopaikkaan, vaan lapsella on mahdollisuus olla omassa tutussa ympä-

ristössä ainakin osan hoitoviikoista. Kolmiperhepäivähoito vaatii toisaalta perheiltä enemmän panostusta kotiympäristöön ja ruokahuoltoon. (Parrila 2002b, 20.)

Perhepäivähoidon yksi muoto on myös vain yhden perheen lapsille tarjottava hoito perheen kotona. Tässä perhepäivähoidon muodossa hoidettavia lapsia on vähintään kolme alle kouluikäistä, paitsi jos perheeseen kuuluu erityistä hoitoa vaativa lapsi. Tämä perhepäivähoidon muoto sopii esimerkiksi monilapsisille perheille sekä perheille joissa on mahdollisesti erityistä hoitoa ja tukea vaativa lapsi tai lapsia. (Parrila 2002c, 28–29.)

1990-luvun alussa uusimpana perhepäivähoidon vaihtoehtona muiden rinnalle tuli ryhmäperhepäivähoito. Ryhmäperhepäivähoidossa kahdesta kolmeen perhepäivähoitajaa hoitaa korkeintaan kahdeksasta kahteentoista alle kouluikäistä lasta kunnan osoittamassa kodinomaisessa tilassa. Lisäksi ryhmässä voi olla myös kahdesta kolmeen osapäiväistä esiopetukseen osallistuvaa tai koululaista. (Reunamo 2007, 148.) Ryhmäperhepäivähoidon hyvänä puolena on nähty etenkin perhepäivähoitajan näkökulmasta yhteisöllisyys. Hoitajalla on jokapäiväisessä arjessaan työpari, jonka kanssa hän voi jakaa vastuuta sekä vaihtaa ajatuksia työstä. (Parrila 2002b, 22.)

2.3 Perhepäivähoitoa ohjaavat lait ja asetukset

Perhepäivähoidosta tuli osa päivähoitosektoria vuonna 1973 säädetyn päivähoitolain myötä. Päivähoitolakia (1973/36) ja asetusta lasten päivähoidosta (1973/ 239) voidaan pitää tärkeimpinä perhepäivähoitoa ohjaavina yhteiskunnallisina asiakirjoina. Laissa määritetään päivähoidon tarkoittavan lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana, tai muuna toimintana. Laki määrittää myös puitteet perhepäivähoidolle. Perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa paikassa. Lisäksi päivähoito on pyrittävä järjestämään niin, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon siinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan. (Laki päivähoidosta 19.1.1973/36.)

Päivähoitolaki asettaa tavoitteet perhepäivähoidolle, jotka toiminnassa tulee ottaa huomioon. Päivähoidon tulee tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä sekä yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee lisäksi tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö. Päivähoidossa täytyy ottaa myös lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden ja kulttuuriperinteen mukaan edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä ja eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisessa kasvatuksessa täytyy ottaa huomioon lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumus. Edistäessään lapsen kehitystä päivähoitoon tulee tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (Laki lasten päivähoitosta 16.3.1973/36.)

Lasten päivähoitoon asetuksessa säädetään tarkemmin myös perhepäivähoitoon osallistuvien lasten määrä sekä kasvatustehtävään osallistuvan henkilöstön määrä. Asetuksen mukaan hoitaja voi perhepäiväkodissa hoitaa samanaikaisesti enintään neljää lasta, omat alle kouluikäiset lapset mukaan lukien sekä näiden lisäksi yhtä osapäiväisesti olevaa esikoululaista tai koulunkäynnin aloittanutta lasta. Jos perhepäivähoitajia on kaksi voivat he hoitaa samanaikaisesti kahdeksaa lasta, joiden lisäksi ryhmään voi kuulua kaksi osapäiväistä lasta. Mikäli perhepäivähoidossa hoidetaan useampaa lasta kuin aikaisemmissa momenteissa on määritetty, tulee yhdellä perhepäivähoitajalla olla vähintään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen 5 §:ssä säädetty kelpoisuus. (806/1992) Lisäksi, jos perhepäivähoidossa hoidetaan yhtä tai useampaa erityisen hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevaa lasta, tulee tämä huomioida perhepäivähoidon ryhmäkoossa, mikäli lapsella ei ole avustajaa. (Asetus lasten päivähoitosta 19.1.1973/239.)

3 KASVATUSKUMPPANUUS

3.1 Kasvatuskumppanuuden määritelmä

”Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä.” (Laki lasten päivähoitosta 1973, 2 a §.)

Lapsen hoitopaikan henkilöstön sekä vanhempien tai huoltajien välistä kasvatusteistyötä kutsutaan kasvatuskumppanuudeksi. Kasvatuskumppanuudessa hoitohenkilöstö sekä vanhemmat sitoutuvat tietoisesti toimimaan yhdessä lapsen tukemiseksi kaikilla lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen osa-alueilla. Kasvatuskumppanuuden lähtökohtana ovat aina lapsen tarpeet. Kaiken kaikkiaan lapsen edun ja oikeuksien toteuttaminen ohjaa varhaiskasvatuksen toimintaa. (Koskela & Kekkonen 2006, 17; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 31.)

Kasvatuskumppanuudessa on kysymys siitä, että niin vanhemmat kuin kasvatushenkilöstö asennoituvat siihen, että heillä on yhteinen kasvatustehtävä. Kasvatuskumppanuudessa on kuitenkin kysymys myös siitä, että kasvatustehtävä organisoidaan ja asioista sovitaan molempia tahoja miellyttävällä tavalla. Vanhemmilla on aina ensisijainen vastuu sekä oikeus omien lastensa kasvatukseen ja he tuntevat oman lapsensa parhaiten. Hoitohenkilökunnalla puolestaan on ammatillinen osaaminen sekä vastuu luoda edellytykset tasavertaiselle yhteistyölle. Näin ollen onnistuneessa kasvatuskumppanuudessa siis yhdistyvät lapsen kahden tärkeän tahon, vanhempien ja kasvattajien, tiedot ja kokemukset lapsesta, jolloin on helpompaa toimia lapsen edun mukaisesti. Yhtenä kasvatuskumppanuuden tavoitteena on edistää myös vanhempien keskinäistä yhteistyötä. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2005, 31.)

3.2 Kasvatuskumppanuuden rakentuminen

3.2.1 Päivähoidon aloitus

Kasvatuskumppanuuden rakentuminen alkaa, kun lapsen on määrä aloittaa päivähoidossa. Molemminpuolinen tutustuminen luo alkulähtökohdan kasvatuskumppanuuden rakentumiselle. Tästä syystä ennen päivähoidon aloittamista pidetään aloituskeskustelu ja tehdään tutustumiskäynti. (Koskela & Kekkonen 2006, 44.)

Aloituskeskustelun ja tutustumisen tarkoituksena on kuulla perheen odotuksia ja toiveita sekä hoidon aloitukseen liittyviä mahdollisia ennakoajatuksia. Tarkoituksena on myös auttaa vanhempia selkiyttämään ajatuksiaan, jotta he pystyisivät itse paremmin valmistelemaan lapsensa tulevaan muutokseen. Tapaminen luo pohjan kuulevalle ja luottamukseen perustuvalla suhteella eli

kasvatuskumppanuudelle. Samalla luodaan myös ensikontakti lapsen ja hoitajan välille. Tämä ensikontakti auttaa lasta myöhemmin sopeutumisessa hoitopaikkaan. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 41- 42.)

Aloituskeskustelun aikana on tärkeää luoda ilmapiiri, joka on otollinen luottamuksen ja kasvatuskumppanuuden rakentumiseen. Tällaisen kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukainen, perhettä kunnioittava luottamuksellinen ja dialoginen suhde ja sen luominen on hoitajan vastuulla (Kaskela & Kekkonen 2006, 41- 42.) Vanhempien osalta onnistuneen yhteistyön lähtökohtaan vaikuttaa suuresti se, miten he kokevat kasvattajien suhtautuvan heidän näkemyksiinsä (Alasuutari 2003, 167). Luottamuksellisen suhteen pohjana on vanhempien kokemus kuulluksi tulemisesta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 42.)

Ennen lapsen hoidon aloitusta aloituskeskustelua seuraa tutustumiskäynti hoitopaikkaan. Lapsi ja vanhempi tutustuvat yhdessä hoitopaikkaan aloituskustelussa sovitulla tavalla. Kasvattajan tehtävänä on tukea ja kannatella sekä lasta että vanhempaa hoidon aloituksessa ja sen mukanaan tuomissa erokokemuksissa. (Kaskela & Kekkonen 2006, 43.)

Lapsen aloittaessa hoidon hän joutuu täysin uuteen tilanteeseen ja hänen on työstettävä eroa vanhemmista ja samanaikaisesti rakennettava suhdettaan kasvattajiin (Kaskela & Kekkonen 2006, 43). Tärkeimmät yhteistyökumppanit hoidossa ovat lapsi ja hoitaja. Lapsen ja aikuisen vuorovaikutus on erityisen tärkeää ja sen tulee olla aitoa ja rakentavaa. Hoitajan tehtävänä on auttaa lasta sopeutumaan eroon vanhemmistaan ja samalla sopeutumaan hoitajaan ja hoitopaikkaan. Hoitajan tehtävänä on myös auttaa lasta tulemaan osaksi vertaisryhmäänsä. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 43; Koski 2002, 136–137.)

Lapsen tunteet erotilanteissa on hyvä huomioida ja käsitellä lapsen kanssa. Lapsen sopeutuminen päivähoitoon edellyttää sekä vanhempien että kasvattajan tukea (Kaskela & Kekkonen 2006, 44). Tässäkin asiassa vaaditaan vanhemmilta ja kasvattajalta yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Tiivis vuorovaikutus takaa tiedon ja asiantuntemuksen kasvun ja turvaa lapsen hyvinvointia jatkosakin. (Keskinen & Virjonen 2004, 81.)

3.2.2 Kohtaamiset ja kasvatuskeskustelut

Kasvatuskumppanuuden rakentumisen kannalta keskeisiä asioita ovat päivittäiset kohtaamiset sekä kasvatuskeskustelut. Näissä kohtaamisissa kasvatuskumppanuuden on mahdollista syventyä (Kaskela & Kekkonen 2006, 45). Päivittäinen vuoropuhelu tapahtuu vanhemman tuodessa tai hakiessa lasta. Kasvatuskeskustelut ovat puolestaan erikseen sovittuja tapaamisia hoitajan ja vanhemman kesken. (Keskinen & Virjonen 2004, 44.)

Päivittäiset kohtaamiset ovat omiaan luontevaan kuulumisten ja havaintojen vaihtamiseen (Koski 2002, 138). Etenkin perhepäivähoitajat kokevat tärkeäksi yhteistyön välineeksi juuri päivittäiset keskustelut, joita käydään lasta tuottaessa tai haettaessa. Päivittäiset tapaamiset ja keskustelut luovat pohjan luottamuksellisen suhteen syntymiselle. Luottamus mahdollistaakin kasvatuskumppanuuden onnistumisen. (Reunamo 2007, 152–153.)

Päivittäisissä kohtaamisissa olisi vanhempien lisäksi hyvä kuulla myös lapsen kokemuksia ja tunteita liittyen hoitopäivään. Nämä yhteiset kohtaamiset kasvattajan ja vanhempien välillä rakentavat kasvatuskumppanuutta ja vuorovaikutusta hiljalleen. Kun kohtaamiset ovat päivittäisiä, antaa se mahdollisuuden keskustelulle niin arkisista kuin haastavammistakin tilanteista. Kasvattajan oma myönteinen esimerkki kohtaamistilanteissa rohkaisee vanhempia keskustelemaan. (Kaskela & Kekkonen, 2006 44–45.)

Erikseen sovittuja keskusteluja kutsutaan kasvatuskeskusteluiksi. Näitä kasvattajan ja vanhempien välisiä keskusteluja käydään ainakin kerran vuodessa (Kaskela & Kekkonen 2006, 44–45.) Kasvatuskeskustelu pyritään pitämään pian sen jälkeen, kun lapsi on aloittanut päivähoidon. Keskustelun pohjana toimii lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, jonka pohjalta on helppo käydä läpi ajatuksia, odotuksia ja tunnelmia (Kaskela & Kekkonen 2006, 45–46.) Paikan, jossa keskustelu käydään, on hyvä olla rauhallinen sekä tilanteen tarpeeksi kiireetön (Reunamo 2007, 152).

Lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä vanhempien kanssa ja suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Vanhempien luottamusta kasvattajaa kohtaan lisää se, että kasvattaja kykenee välittämään

vanhemmille tietämystään ja havainnoitejaan heidän lapseensa ja tämän kehitykseen liittyen. (Kaskela & Kekkonen 2006, 44–45.)

Vanhempien ja kasvattajien välisen yhteistyön rakentumisen osalta on tärkeää, että vanhemmat osallistuvat kasvatuksen suunnitteluun (Alho-Kivi & Keskinen 2002, 138). Hoito- ja kasvatussuunnitelmien teko yhdessä vanhempien kanssa edesauttaa myös yhteisen linjan löytymistä. Yhteisen linjan löytyminen ja yhteistyön toimivuus edesauttavat puhumaan vaikeista asioista luontevasti. Jos kasvattajalla herää huoli lapseen liittyen, hänen on kerrottava siitä vanhemmille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kasvatuskeskustelut luovat tälle oivan tilaisuuden. (Kaskela & Kekkonen 2006, 45–46.)

3.2.3 Lapsen erityisen tuen tilanteet

Erityistä huomiota vaativien asioiden puheeksi ottaminen on helpompaa, kun luottamuksellinen suhde hoitajan ja vanhempien välille on jo rakentunut. Hyvän ilmapiirin ylläpitäminen saattaa olla haasteellista tilanteissa, jossa hoitajien ja vanhempien näkemykset poikkeavat toisistaan. (Kaskela & Kekkonen 2006, 46–47.)

Näitä tilanteita voivat olla esimerkiksi lapsen erityisen tuen tarve. Vaihtelut elämäntilanteissa lapsen tai vanhempien osalta, voivat aiheuttaa tuen tarpeen lisääntymistä. Tällöin kasvattajalle haasteellista on pystyä toimimaan niin, että saavutettu luottamus säilyy ja vanhempi voi luottaa työntekijän ammattitaitoon auttaa perhettä ja lasta tässä tilanteessa. (Kaskela & Kekkonen 2006, 46–47.)

Jos lapsi tarvitsee erityistä hoitoa tai kasvatusta, on laissa määritelty, että lapselle laaditaan kuntoutussuunnitelma lapsen kuntouttamiseksi. Kuntoutussuunnitelman laadintaan osallistuvat vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan lisäksi tarvittaessa myös kunnan terveydenhuolto, sosiaalihuolto ja koulutoimi. (Laki lasten päivähoidosta 7 a §.)

3.3 Kasvatuskumppanuuden keskeiset periaatteet

3.3.1 Kuuleminen

Vuoropuhelussa keskeistä on taito kuunnella toista. Kuuntelun taito vaatii aidon läsnäolon. Toinen osapuoli kokee tulleen kuulluksi, jos kuulijan eläytyminen, keskittyminen ja kiinnostus on aitoa. Turvallinen ja myönteinen ilmapiiri on kuulemisen ehto. Erimielisyyksistäkin keskustelu onnistuu, jos suhde on kuuleva. Kuulluksi tulemisen tunne on eheyttävä ja siksi yksi kasvatuskumppanuuden periaatteista. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32–34.)

3.3.2 Kunnioitus

Oleellisena osana onnistunutta vuorovaikutusta on kunnioittava asenne toista kohtaan. Kunnioitus näkyy keskustelukumppanin arvostamisena ja hyväksymisenä. Kunnioittaminen rakentuu kuuntelemisen ja aidon läsnäolon kautta. Nämä edesauttavat ymmärtämään toista ihmistä ja hyväksymään toinen omanlaisenaan yksilönä, jolloin kunnioitus toista kohtaan mahdollistuu. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34.)

Haasteena kunnioituksen syntymiselle voi olla erilaisuuden kohtaaminen. Jos esimerkiksi arvot poikkeavat merkittävästi toisistaan, voivat toisen toimintatavat tuntua kaukaisilta. Kuuntelemisen kautta voi oppia hyväksyntää. Todellisen vuorovaikutuksen syntymistä helpottaakin se, jos asiat voidaan tuoda esiin mitään peittelemättä ja saada silti kunnioitusta ja arvostusta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34.)

3.3.3 Luottamus

Luottamuksen rakentuminen vaatii aikaa ja vuoropuhelua. Kuulemisen ja kunnioittamisen periaatteet toimivat luottamuksen rakentumisen pohjana. Luottamuksen syntymiseen vaikuttavat henkilöiden aiemmat kokemukset vastaavallisista tilanteista. (Kaskela & Kekkonen 2006, 36.)

Luottamuksellisen ilmapiirin luominen kasvattajan ja vanhemman välille on yksi kasvatuskumppanuuden keskeisimmistä tavoitteista. Luottamuksen rakentumista edesauttaa vanhempien mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapseensa liittyviin asioihin. Jokapäiväinen vuoropuhelu lapseen liittyvistä asioista

luo perustan luottamukselle ja yhteisymmärrykselle. (Kaskela & Kekkonen 2006, 36.)

3.3.4 Dialogi

Dialogilla eli vuoropuhelulla tarkoitetaan kahden henkilön kasvotusten tapahtuvaa sanallista vuoropuhelua. Dialogi tapahtuu aina tässä ja nyt ja on vastavuoroista. Dialogissa keskustelijoiden välille syntyy jotain yhteistä. Dialogin oleellinen piirre onkin yhteisen merkityksen ja ymmärryksen luominen. (Keskinen & Virjonen 2004, 120.)

Dialogin tärkeänä pohjana on aito kuuleminen. Aidossa vuoropuhelussa on tilaa keskustelijoiden ajatuksille ja keskustelijat ovat tasa-arvoisia. Tavoitteena on synnyttää yhteistä ymmärrystä. Aito ja salliva dialogi voi luoda yhteisöllisyyden kokemuksen kasvattajan ja vanhemman välille sekä tunneliittymän lapsen asioihin ja kasvatukseen. (Kaskela & Kekkonen 2006, 38–40.)

Dialogi eroaa tavallisesta keskustelusta siinä, että keskustelun tavoitteena on tuoda omat ajatukset julki, kun taas dialogi on vuoropuhelua, jossa oleellista on keskittyä kuuntelemaan. Vuorovaikutuksessa dialogisuus on tapa toimia ja kohdata toinen toisensa. Dialogin käyttö siis mahdollistaa toisen ihmisen ymmärtämisen. (Vuorovaikutuksellinen tukeminen 2002, 65.)

3.4 Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma

Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa on kuvattu työntekijöiden ja vanhempien välisen yhteistyön lähtökohdat sekä vanhempien osallisuuden tärkeys. Vaikka pääasiallinen toiminnan suunnittelu kuuluukin työntekijöille, otetaan vanhempien yksityiskohtaiset tiedot heidän omasta lapsestaan ja tämän tarpeista mukaan suunnittelutyöhön. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 19.)

Myös Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa mainitaan se, kuinka kasvatuskumppanuus ei ole kummankaan osapuolen linjausten kuulemista, vaan yhdessä ideointia, keskustelua ja näkemysten yhdistämistä lapsen parhaaksi. Suunnittelun perustana voidaankin pitää juuri vanhempien osallisuutta. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 19.)

Kotkan kaupungin päivähoitopaikoissa laaditaan jokaiselle lapselle henkilökohtainen hoito- ja kasvatussuunnitelma, koska se on lapsen edun mukaista. Hoito- ja kasvatussuunnitelma pitää sisällään lapsen yksilölliset tarpeet ja vanhempien sekä kasvattajien näkemykset lapsen kehityksestä ja kasvusta. Perhekohtaisissa keskusteluissa käydään lapsen hoito- ja kuntoutussuunnitelma läpi vähintään kerran vuodessa. Hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan liitetään myös neuvolan 5-vuotis arviointi lapsesta. Monien tahojen yhteinen arviointi mahdollistaa vastaamisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin ja syventää kodin ja hoitopaikan yhteistyötä. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 19.)

4 LAATU PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

Laadulle ei ole olemassa yhtä määritelmää, vaan sitä voidaan määrittää monin eri tavoin ja kriteerein. Laadun määritelmä riippuu kohteesta sekä siitä, mitä asioita pidetään tärkeinä, ja mihin toiminnalla pyritään. (Nummenmaa 2004, 81.) Varhaiskasvatuksen laatutyön tarkoituksena on kehittää varhaiskasvatusta ja ylläpitää laadukasta toimintaa. Laadun arviointia toteutetaan yhdessä lasten, lasten vanhempien, henkilökunnan, hallinnon ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden kanssa. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 4; Parrila 2002a, 201.)

Tärkeä päivähoitoa ja sen laatua ohjaava laki ja asetus ovat laki lasten päivähoidosta (19.1.1973/36) sekä asetus lasten päivähoidosta (16.3.1973/239). Laadun kehittämisen tueksi varhaiskasvatuksessa on julkaistu myös monia valtakunnallisia asiakirjoja, joiden tehtävänä on ohjata varhaiskasvatuksen laadunhallintaa. Asiakirjat tarjoavat tietoa varhaiskasvatuksen laadun kehittämisen painopistealueista, tavoitteista sekä varhaiskasvatuksen sisällöllisen kehittämisen suunnasta. Näitä laadunhallintaa ohjaavia asiakirjoja ovat muun muassa Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2002.)

Perhepäivähoitajien koulutukseen ja ammatillisuuteen on viime vuosikymmenien aikana kiinnitetty yhä enemmän huomiota. Perhepäivähoitajien lisääntynyt ammatillisuus on tuonut tietoisuuteen yhä vahvemmin työn laatuvaatimukset. Laatuvaatimukset ovat osaltaan lisänneet myös työn vaatimustasoa sekä haasteellisuutta. Perhepäivähoidossa olisi tärkeää laadun kannalta kiinnittää

huomiota työhyvinvointiin. Hoitaja ei saisi esimerkiksi kokea erilaisia laatuvaatimuksia liian haastaviksi tai työtä kuormittaviksi. Työn liiallinen paine voi aiheuttaa perhepäivähoitajalle stressiä ja uupumista. Laadun takaamiseksi olisi-kin tärkeää, että työntekijällä olisi mahdollisuus kouluttaa itseään, tavata kollegoitaan ja esimiestään säännöllisin väliajoin. (Keskinen 2002, 149.) Itsensä kehittäminen ja kokemusten jakaminen lisäävät työhyvinvointia sekä antavat työlle uutta sisältöä. Koulutus ja tuki myös pitävät yllä perhepäivähoitajien ammatillisuutta. (Reunamo 2007, 159.)

Laatu-käsite ja laatu järjestelmät ovat tuoneet arviointiin kokonaisvaltaisemman näkökulman. Laadunhallinnassa korostetaan nykyisin etenkin asiakasnäkökulmaa, jolloin laadunarviointi ei ole enää yksin perhepäivähoitajan tehtävä. Arviointiin tulee ottaa mukaan niin perhepäivähoitolapset kuin heidän vanhempansa. (Parrila 2002c, 52.) Laatua on hyvä tarkastella myös kasvatuskumppanuuden näkökulmasta, sillä kasvatuskumppanuuden toteutumisen voidaan nähdä olevan yksi keskeisin laadun edellytys. (Alila 2005, 83.) Suomessa kasvatuskumppanuuteen osana päivähoitoa on aina kiinnitetty paljon huomiota ja vanhempien kanssa tehtävään yhteistyön tärkeys on otettu esiin myös esimerkiksi laissa. Päivähoitolaissa (1973/36) todetaan, että päivähoiton tavoitteena on tukea päivähoitossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävissä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Lisäksi Varhaiskasvatuksen valtakunnallisissa linjauksissa ja Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteissa on myös nostettu esiin kasvatuskumppanuus tärkeänä osana päivähoitoa ja sen laatua. (Parrila 2002c, 52.)

Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen laatutyön tavoitteet on merkitty vuonna 2008 valmistuneeseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen linjauksiin. Varhaiskasvatussuunnitelmassa määritetään tavoiteltava laatutaso. Varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta tehdään laadunhallintasuunnitelma, jossa määritetään laadunarvioinnin toimenpiteet ja aikataulu. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 1, 4.)

Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa laadunhallinnan tavoitteiksi määritetään päivähoiton kehittäminen ja asiakkaiden vaikutusmahdollisuuk-

sien lisääminen. Lisäksi suunnitelmassa korostetaan vuorovaikutusta ympäröivän yhteisön kanssa sekä henkilöstön ammattitaidon kehittämisen tärkeyttä. Laadunhallinnan tarkoituksena on tuoda avointa vuorovaikutusta päivähoitoon sekä mahdollistaa nopea reagointi kehittämistarpeisiin, tai mahdollisiin ongelmiin. Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen laadunhallintatyötä toteuttaa laatuverkosto, joka koostuu moniammatillisesta työryhmästä. Lisäksi työhön osallistuvat johtoryhmä, henkilöstö sekä lasten vanhemmat. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 4.)

Kasvatuskumppanuuden tärkeyden korostaminen laatutyössä näkyy myös Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa. Vanhemmat voivat esimerkiksi osallistua päivähoiton kehittämissryhmään sekä erilaisiin alueellisiin yhteisryhmiin. Lisäksi laatu otetaan myös esiin vanhempien tapaamisissa ja vanhempainilloissa, jolloin esimerkiksi esitellään erilaiset kehittämiskohteet. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 4.)

Kotkan kaupunki toteuttaa laadunhallintaa lisäksi muun muassa kahdenlaisella asiakaskyselyllä, jotka jaetaan vanhemmille laadunhallintasuunnitelmassa määritetyin väliajoin. Toinen kyselyistä jaetaan päivähoitossa aloittaville perheille tai, jos päivähoitopaikka vaihtuu. Tämän kyselyn tarkoituksena on mitata päivähoiton aloituksen sujuvuutta ja vanhempien ajatuksia yhteistyön aloituksesta. Toinen kysely on laajempi, ja mittaa tyytyväisyyttä päivähoiton laatuun. Asiakaskyselyiden pohjalta tehdään yksikkökohtaiset ja päivähoitoa koskevat kehittämiskohteet, sekä määritetään toiminnan vahvuudet. Päivähoiton koko kehittämiskohteet päätetään johtoryhmässä laatuverkoston analyysin pohjalta. (Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2008, 4.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuskysymykset

Työn tarkoituksena oli tutkia, miten vanhemmat kokevat kasvatuskumppanuuden toteutuvan Kotkan kaupungin perhepäivähoitossa. Yhdeksi pääteemaksi nostimme etenkin tiedonkulun ja sen toimivuuden vanhempien sekä perhepäivähoiton välillä. Halusimme myös tutkia toimiiko vuorovaikutus ja saavatko vanhemmat mielestään tarpeeksi tietoa esimerkiksi perhepäivähoiton tapah-

tumista, lapsen asioista ja päivän kulusta. Lisäksi kysyimme, mistä perhepäivähoidon asioista vanhemmat haluaisivat mahdollisesti saada vielä lisää tietoa, ja miten tieto tavoittaisi heidät parhaiten. Vanhemmat saivat myös kertoa, kokevatko he tulevansa kuulluksi ja miten kasvatuskumppanuutta tai tiedonkulun sujuvuutta voisi vielä kehittää ja parantaa.

Tutkimuskysymykset

1. Miten kasvatuskumppanuus toteutuu Kotkan kaupungin perhepäivähoitossa?
2. Miten kasvatuskumppanuutta voisi kehittää ja syventää?

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus on pääosin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, mutta aineistonkeruu menetelmässä käytimme myös kvalitatiivisia, tarkentavia ja avoimia kysymyksiä. Määrällisessä tutkimuksessa päätelmien teko perustuu tilastolliseen analysointiin ja numeeriseen mittaamiseen, jolloin pyritään yleistämään. Kvantitatiivista tutkimuksen alkujuuret ovat luonnontieteissä ja sitä käytetään paljon sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa päätelmien teko perustuu tilastolliseen analysointiin, jolloin tuloksia voidaan kuvata esimerkiksi prosenttitaulukoiden avulla. (Kananen 2011, 30; Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2007, 136.)

Laadullinen tutkimus pyrkii todellisen elämän kuvaamiseen ja ymmärtämiseen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, ja aineisto kerätään luonnollisissa sekä todellisissa tilanteissa. Kvalitatiivisia menetelmiä on muun muassa teemahaastattelu, ryhmähaastattelu ja osallistuva havainnointi. Kvantitatiivinen tai kvalitatiivinen eivät kuitenkaan ole toisiaan sulkevia tai kilpailevia menetelmiä, vaan ne tulisi nähdä enemmän toisiaan täydentäviksi lähestymistavoiksi. (Kananen 2011, 30; Hirsjärvi 2007, 157 - 160.)

5.3 Aineiston keruu

Tutkimuksemme kohde oli kaikki Kotkan kaupungin perhepäivähoidon perheet. Perheitä oli yhteensä 75. Koska otantamme oli melko suuri, päätimme tehokkuuden ja aikataulun vuoksi valita aineistonkeruumenetelmäksi kyselyn, josta voidaan käyttää myös englanninkielistä termiä survey. Kyselyssä oli pääsääntöisesti strukturoituja kysymyksiä, joista vastaajat valitsivat valmiiksi annetuista vaihtoehdoista hänelle parhaimman. Kyselyn vastaajilta kysyttiin samat asiat, samassa järjestyksessä ja samalla tavalla. Strukturoitujen kysymyksien avulla halusimme saada keskenään helposti vertailtavia tuloksia. Osa kysymyksistä oli myös avoimia, sekä puolistrukturoituja kysymyksiä, joiden tarkoitus oli tarkentaa ja antaa vanhemmille mahdollisuus tuoda mielipiteensä vapaasti esiin. (Vilka 2007, 13–16.) Avoimien kysymysten avulla halusimme saada tietoa, jota strukturoidulla ei voida saada, sillä avoin kysymys ei sulje mitään vastausvaihtoehto pois (Kananen 2011, 31). Saimme kyselylomakkeiden avulla sekä määrällisiä, tarkoin mitattavia tuloksia että laadullisia omin sanoin kerrottuja vastauksia. (Vilka 2007, 13–16, 28.)

Ennen kyselyiden luovuttamista vanhemmille halusimme varmistaa kysymysten selkeyden ja ymmärrettävyyden, joten testasimme kyselyn yhdellä henkilöllä. (Holopainen & Pulkkinen, 2002, 40). Testaamisen ja pienien muutosten jälkeen kyselyt jaettiin vanhemmille niin, että jokaiseen perheeseen annettiin yksi lomake ja perheet saivat itse päättää vastaako kyselyyn äiti, isä vai vanhemmat yhdessä. Kyselyiden vastaamisajaksi annoimme kaksi viikkoa ja kyselyitä palautui 43. Mielestämme kaksi viikkoa oli sopiva aika, sillä kyselyitä palautui eniten ensimmäisten päivien aikana kyselyiden jakamisesta. Viimeisten päivien aikana ennen palautuspäivää palautui vain muutama yksittäinen kysely. Aikataulun ja kohtuullisen hyvän palautusprosentin vuoksi emme enää karhunneet kyselyitä.

Vanhemmat palauttivat kyselyt suoraan postin kautta palautuskuoressa meille. Mielestämme tämä oli tärkeää etenkin luotettavuuden kannalta, sillä halusimme tutkimuksen kannalta saada vanhemmilta mahdollisimman rehellisiä vastauksia. Perhepäivähoitopaikat ovat pieniä ja perheitä on vähän, joten halusimme kaikin keinoin varmistaa, ettei vanhempia voida tunnistaa vastauksista tai yhdistää tiettyyn perhepäivähoitopaikkaan. Päädyimme postikyselyyn

myös käytännönsyistä. Kotkan kaupungin perhepäivähoitopaikkoja on 26 ympäri Kotkaa, joten olisi vienyt paljon aikaa kiertää viemässä ja hakemassa mahdollisesti palautettuja kyselyitä jokaisesta paikasta erikseen.

Aikataulun vuoksi emme ehtineet tapaamaan perhepäivähoitajia henkilökohtaisesti. Halusimme kuitenkin kertoa hoitajille tutkimuksestamme ja sen tarkoituksesta ennen kuin laitoimme perhepäivähoitajille varsinaiset kyselyt jaettaviksi vanhemmille (liite 1). Tällä tavoin halusimme ohjeistaa ja valmistaa perhepäivähoitajia tulevaan tutkimukseen, ja hoitajilla oli mahdollisuus kysyä mahdollisesti opinnäytetyöhön liittyviä askarruttavia kysymyksiä. Viikon päästä saatekirjeestä laitoimme perhepäivähoitajille kuoret, jotka sisälsivät vanhemmille jaettavan saatekirjeen (liite 2), kyselylomakkeen (liite 3) sekä palautuskirjekuoren. Palautuskuoren postimaksu oli valmiiksi maksettu.

5.4 Aineiston analysointimenetelmät

Aloitimme analysoinnin käymällä kaikki lomakkeet läpi mahdollisten puutteiden tai lomakkeiden virheellisyyden varalta. Yhdestäkään kyselystä ei puuttanut sellaisia tärkeitä tietoja, jotka olisivat johtaneet kyselyiden hylkäämiseen. Tämän jälkeen numeroimme jokaisen vastaajan. Vastauksia palautui yhteensä 43, joten vastausprosentiksi muodostui 57,33. Koimme vastausprosentin riittäväksi, joten emme enää täydentäneet tietoja esimerkiksi haastattelun avulla (Hirsjärvi ym. 2007, 216).

Analyysitavaksi valitsimme selittämään pyrkivän lähestymistavan, jolloin käytetään laadullista analyysiä ja päätelmien tekoa. (Hirsjärvi ym. 2007 219.) Suuressa osassa strukturoiduista kysymyksissä vastausvaihtoehtoja oli kolme, joten taulukoimme vastausvaihtoehdot ja keräsimme taulukkoon, miten kukakin vastaaja oli kysymyksiin vastannut. Näin saimme selkeitä määrällisiä ja laskettavia tuloksia kyselyn aineistosta. Käytimme tilastolliseen analysointiin Excel 2007 -ohjelmaa, koska ohjelma oli meille tuttu ja selkeä. Osa vastauksista on avattu tekstiin kirjallisesti ja joistakin kysymyksistä teimme työhön taulukoita selkeyden vuoksi. Taulukot olivat kvantitatiivisen tutkimuksen mukaisesti prosenttilukkoita. (Hirsjärvi ym. 2007, 136.) Avoimet kysymykset kävimme läpi ja kartoitimme mahdollisia yhteisiä teemoja. Vanhempien vastauksia avoimiin kysymyksiin olemme liittäneet osaksi opinnäytetyötä kursivoidulla tekstillä.

5.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimusten luotettavuus ja pätevyys voivat vaihdella, vaikka tutkimuksessa pyrittäisiin välttämään virheitä. Sen vuoksi on tärkeää myös arvioida työn luotettavuutta. Luotettavuutta voidaan arvioida erilaisten mittaus- ja tutkimustapojen kautta. (Hirsjärvi ym. 2007, 226.) Mittauksen reliabiliteetilla tarkoitetaan mittarin luotettavuutta ja toistettavuutta eli kykyä tuottaa ei – sattumanvaraisia tuloksia. Mittauksen reliabiliteettia voidaan pitää korkeana, jos eri mittaus kerroilla saadaan samanlaisia tuloksia. (Holopainen & Pulkkinen 2002, 15.) Mittaamisen validius eli pätevyys kertoo missä määrin on kyetty mittaamaan juuri sitä mitä haluttiin (Hirsjärvi ym. 2007, 226).

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteettia voidaan todentaa, jos tutkimuksen vaiheet on riittävän tarkasti dokumentoitu. Opinnäytetyössä ei ole järkevää lähteä tekemään uusintamittausta, joten olemme pyrkineet kuvamaan tutkimuksen vaiheet ja menetelmät huolellisesti, sekä olemme pyrkineet perustelemaan ratkaisut. Näin tutkimuksen prosessin voi todeta aukottomasti alusta loppuun. (Kananen 2011, 123.)

Tutkimuksen luotettavuutta pyrimme parantamaan tutkimusjoukon valinnalla. Valitsimme otannaksi kaikki Kotkan kaupunginperhepäivähoidon piiriin kuuluvat perheet, sillä halusimme saada mahdollisimman paljon vastauksia kyselyymme. Kyselyitä jaettiin vanhemmille yhteensä 75, joista 43 palautui. Vastauslomakkeita palautui takaisin siis yli puolet ja vastausprosentti oli 57,3 %.

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmäksi valitsimme kyselyn. Kysely sisälsi pääsääntöisesti strukturoituja kysymyksiä, mutta joukossa oli myös avoimia ja tarkentavia kvalitatiivisia kysymyksiä. Strukturoitujen kysymysten avulla halusimme saada määrällisesti mitattavia ja keskenään vertailtavia tuloksia. Käydessämme aineistoa läpi pohdimme, että avoimia kysymyksiä olisi voinut olla enemmän strukturoitujen sijaan. Avoimissa kysymyksissä vanhemmat pääsivät paremmin kertomaan ja perustelemaan vastauksensa. Avoimien kysymysten lisääminen olisi myös tuonut vielä laajempaan näkökantaa tutkimukseen. Joissain strukturoiduissa kysymyksissä olisi ollut esimerkiksi mielenkiintoista tietää hieman syvällisemmät perustelut, miksi vastaaja oli kyseisen kohdan valinnut. Päädyimme pääosin kvantitatiiviseen tutkimukseen kuitenkin oman kiireellisen aikataulun vuoksi. Ajattelimme saavamme enemmän vastauksia

sellaiseen lomakkeeseen, jonka täyttäminen ei ole vanhempien mielestä liian työlästä, eikä siihen mene paljon aikaa.

Vaikka kyselylomake on tehokas tiedonkeruunmenetelmä, vaatii lomakkeen teko huolellisuutta ja vaivannäköä. Halusimme tehdä lomakkeesta mahdollisimman selkeä ja yritimme laittaa kysymykset helposti ymmärrettävään muotoon. Luotettavuutta parantaa myös se, että kyselylomakkeen aiheet koskivat vanhemmille tuttuja asioita heidän jokapäiväisestä arjesta. Laitoimme vanhempien saatekirjeeseen myös pienen selostuksen mitä kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan. Näin pyrimme varmistamaan, että vanhemmat olivat selvillä kyselyn käsitteistä ja tutkimuksen tarkoituksesta. (Kananen 2011, 46.)

Olisimme voineet vieläkin paremmin tutustua teorian tietoon ennen lomakkeiden tekoa. Käydessämme vastauslomakkeita läpi huomasimme, että lomakkeista puuttui muutama sellainen kysymys, jotka olisi ollut tutkimuksen kannalta hyvä kysyä. Lisäksi joitakin kysymyksiä olisi voinut muotoilla vieläkin selkeämmäksi. Kyselytutkimuksessa täytyy myös ottaa huomioon, ettei voida olla varmoja, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet kyselyyn tai vastanneet lomakkeisiin. (Hirsjärvi ym. 2007, 190.)

Kerroimme perhepäivähoitajille ja vanhemmille tarkoin tutkimuksesta ja tutkimuksen tarkoituksesta. Vanhemmat vastasivat lomakkeisiin nimettömästi, eikä heitä voitu tunnistaa vastauksista. Emme myöskään tienneet mihin perhepäivähoitopaikkaan vastaajaperhe kuului. Säilytimme lomakkeet huolellisesti ja, niin etteivät ulkopuoliset nähneet vastauksia. Lomakkeiden analysoinnin jälkeen hävitimme lomakkeet silppurin avulla. Näin halusimme varmistaa, että tutkimusta koskevat eettiset periaatteet toteutuvat.

6 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

6.1 Taustatiedot

Kyselyitä jaettiin yhteensä 75 kappaletta ja niitä palautui 43 kappaletta. Kyselyn vastausprosentti oli 57,3 %. Vastaajista 32 oli äitejä, kaksi isiä ja yhdeksään kyselyyn vastasivat vanhemmat yhdessä.

Vastaajista suurella osalla eli 36:della oli tällä hetkellä yksi lapsi perhepäivähoidossa. Seitsemällä oli kaksi lasta. Vastaajaperheiden hoitosuhteiden pituus

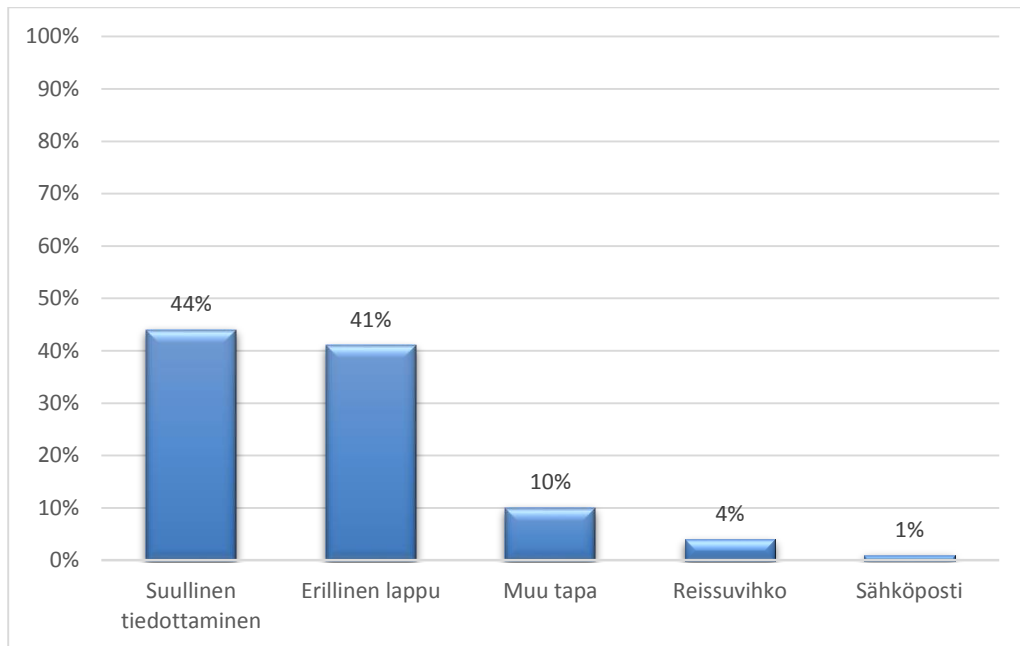
perhepäivähoidossa jakautui paljon. Lyhin hoitosuhde oli kestänyt viikon ja pisin neljä vuotta. Keskimäärin hoitosuhteet olivat kestäneet muutamista kuukausista vuosiin.

6.2 Tiedottaminen ja tiedottamisen välineet

Kysyimme vanhemmilta, saavatko he tarpeeksi tietoa perhepäivähoidon *päivittäisistä tapahtumista ja lapsen asioista*. Vastauksista kävi ilmi, että vastaajista 36 (83,7 %) piti tiedottamista riittävän, ja he kokivat saavansa tarpeeksi tietoa. Seitsemän vastaajaa sanoi saavansa melko usein tarpeeksi tietoa. Kukaan vastaajista ei ollut täysin tyytymätön tiedottamiseen.

Vanhempien vastaukset jakoutuivat hieman enemmän, kun kysyttiin, saavatko he tarpeeksi tietoa *perhepäivähoidon tapahtumista ja toiminnoista*. 33 vastaajaa (76,7 %) koki olevansa tyytyväinen tiedonkulkuun. Kahdeksan ilmaisi olevansa melko usein tyytyväinen tiedottamiseen ja kaksi vastaajista kertoi, ettei saa tarpeeksi tietoa perhepäivähoidon tapahtumista ja toiminnoista.

Kaikki perhepäivähoidon vanhemmat saavat tietoa perhepäivähoidon *tapahtumista ja toiminnoista* aina ainakin suullisesti, tai erillisellä lapulla (kuva 1). Yli puolet eli 30 vastaajaa kertoi saavansa tietoa molemmin tavoin: sekä suullisesti että erillisellä lapulla. Vastaajista kolme sai erillisen lapun ja/tai suullisen tiedon lisäksi tietoa reissuvihon avulla, ja yksi vastaaja sähköpostin kautta. Yhdeksän vastaajaa toi esiin myös muita tiedottamisen keinoja, joita ei valmiissa vastausvaihtoehdoissa ollut. Näitä keinoja olivat ilmoitustaulu, tekstiviesti ja puhelin

Kuva 1 Tiedottamisen välineet (N=75)

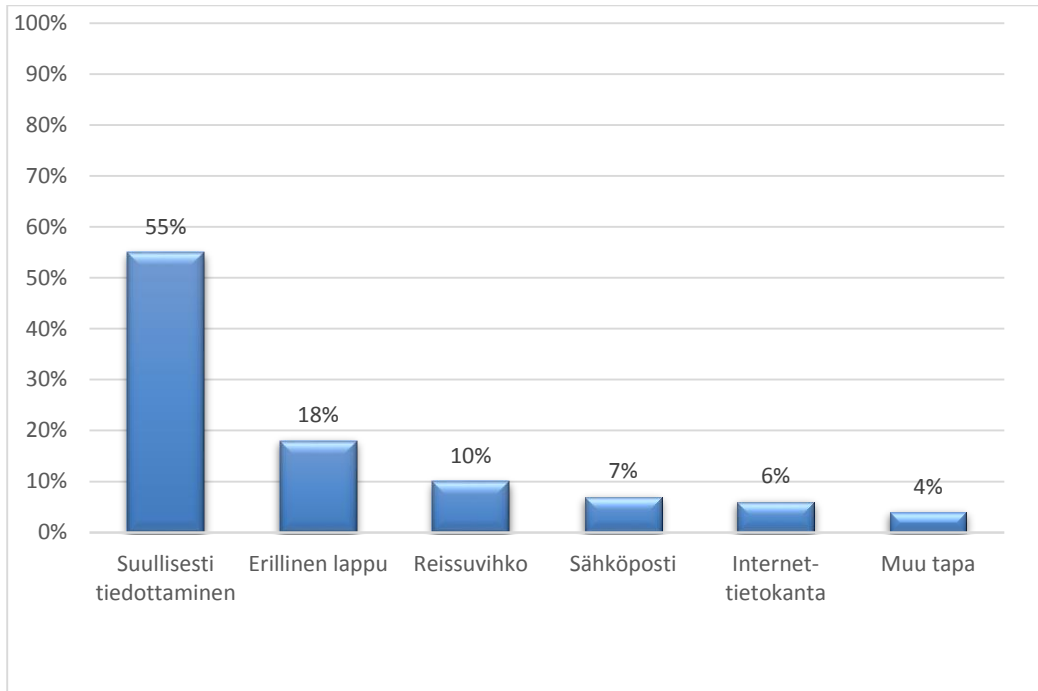
Kysyimme myös, miten vanhemmat saavat tietoa perhepäivähoitajalta *lapsen päivittäisistä asioista*. Tämä kysymys oli avoin, johon vanhemmat saivat itse kertoa vastauksen. Kaikki vastaajat sanoivat saavansa tietoa suullisesti, ja osa tarkensi keskustelewansa perhepäivähoitajan kanssa etenkin lasta hakiessa tai viedessä. Yksi vastaajista kertoi saavansa perhepäivähoitajan kanssa käytyjen keskustelujen lisäksi tietoa myös reissuvihon avulla. Vanhempien vastauksia:

”Viedessä ja erityisesti hakiessa vaihdetaan muutama sana päivän kulusta ja yleisemminkin”

”Hoitopäivän jälkeen keskustellaan tapahtumat ja lapseen liittyvät asiat”

”Kysymällä. Tosin vastaukset ovat melko niukkoja”

Vanhemmat saivat lisäksi kertoa, miten he haluaisivat saada tietoa *lapsen päivittäisistä toimista* (kuva 2). Vanhemmilla oli mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto. Suurin osa vanhemmista haluaisi tiedon ainakin suullisesti. 12 vastaajaa halusi tietoa myös erillisellä lapulla, seitsemän reissuvihon avulla ja viisi sähköpostin avulla. Neljä oli valinnut vaihtoehdoksi Internet-tietokannan.

Kuva 2 Vanhempien toiveet tiedottamisen välineistä (N=75)

Selvitimme kyselyssä, voisiko nykyteknologiaa käyttää hyväksi tiedottamisessa. Kysyimme, kaipaavatko vanhemmat perhepäivähoitoon esimerkiksi Internetissä olevaa tietokantaa, tai järjestelmää, jonne perhepäivähoitajat voisivat luottamuksellisesti kirjata hoitolapsien asioita. Myös perhepäivähoitoa koskevat tiedotteet tulisivat järjestelmään reaaliaikaisesti. Lisäksi tietokannan kautta vanhemmilla olisi mahdollisuus välittää perhepäivähoitopaikkaan tietoa.

Vastauksia tuli jokaiseen vastausvaihtoehtoon. Vastajista 18 (48,8 %) sanoi, ettei kaipaa perhepäivähoitoon yhteistä järjestelmää tai tietokantaa. Kahdeksan vastaajaa taas oli sitä mieltä, että yhteinen tietokanta voisi olla hyvä tiedottamisen väline. 16 vastaajaa (32,7 %) ei osannut ottaa lainkaan kantaa asiaan. He valitsivat vastausvaihtoehdon en tiedä.

6.3 Perhepäivähoidon varahoito

Vanhemmista lähes kaikki kokivat tietävänsä, mihin hoitopaikkaan lapsi sijoitetaan, jos perhepäivähoitaja on estynyt ottamaan lapsia hoitoon esimerkiksi sairausloman tai loman vuoksi. Vain yksi vastaaja vastasi saavansa melko usein tarpeeksi tietoa, mikä perheen varahoitopaikka on. Vanhemmat saivat kertoa myös avoimessa kysymyksessä vapaasti omia mietteitä siitä, miten perhepäivähoidon varahoitopaikasta tiedottamista voisi vielä parantaa:

”Varahoidossa (tarhassa) ei ole aina ajankohtaista tietoa”

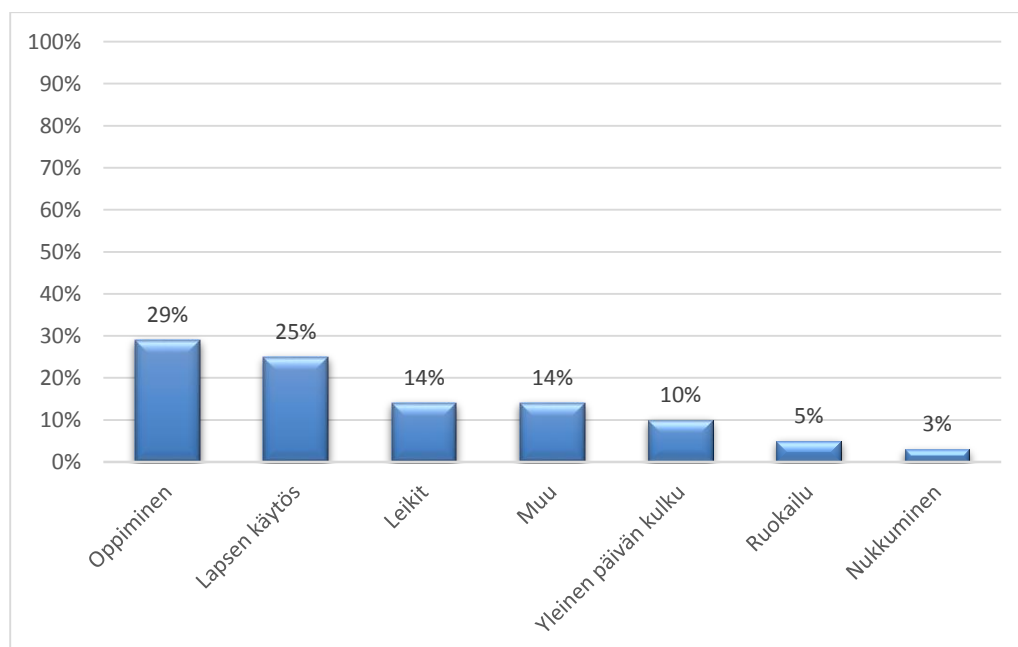
”Päivähoidon alkaessa perhepäivähoitajan luona annettaisiin lapset, jossa on hoitajan yhteystiedot, varahoitopaikat ja sen yhteystiedot”

”Olisi mukavaa tietää aiemmin hoitopaikka, varahoitopaikka tiedossa, jos sinne ei oteta ”retkipäivän” vuoksi”

”Haluaisin saada tietoa aikaisemmin esim. hoitajan koulutuksista tms.”

6.4 Vanhempia kiinnostavat arjen kuulumiset

Kyselyssä selvitettiin vanhemmilta, mistä asioista vanhemmat haluavat tietoa perhepäivähoidosta (kuva 3). Vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto. Vastaajista suurin osa toivoi tietoa lapsen oppimisesta. Lisäksi vanhemmat halusivat tietoa lapsen käytöksestä ja leikeistä. Muutamat halusivat lisää tietoa myös nukkumisesta, ruokailusta ja yleisesti päivän kulusta.

Kuva 3 Mitkä lapsen asiat ja toimet kiinnostavat vanhempia (N=75)

Kysymyksessä oli myös avoin kohta, johon vastaajilla oli mahdollisuus kertoa omin sanoin muita heitä kiinnostavia asioita, joita ei valmiissa vastausvaihtoehdoissa ollut. Vastauksista kävi ilmi, että vanhemmat halusivat esimerkiksi tietää perhepäivähoidon arjen mahdollisista erityistilanteista. Lisäksi vanhempia kiinnosti, miten oma lapsi tulee toimeen muiden lasten kanssa.

6.5 Vuorovaikutus ja kuulluksi tuleminen

Lähes kaikki vanhemmat kokivat, että heidän on helppo välittää tietoa perhepäivähoitajalle. He myös kertoivat, että heidän toiveet ja ajatukset lasta koskevista asioissa huomioidaan. Vanhempien mielestä heitä myös kuunnellaan perhepäivähoidossa. Yksi vastaajista koki, että hänen on helppo välittää tietoa melko usein ja kaksi vastaajista vastasi, että heidän ajatuksiaan lasta koskevista asioissa kuunnellaan ja huomioidaan melko usein. Kukaan ei ollut täysin tyytymätön.

Selvitimme myös vanhemmilta mihin asioihin he kokevat voivansa vaikuttaa lapsen hoitopaikassa. Suurin osa vanhemmista toi vastauksissaan esiin kokevansa voivansa vaikuttaa etenkin lapsen arjen asioihin perhepäivähoidossa. Vanhemmat kertoivat voivansa vaikuttaa esimerkiksi lapsen ruokailuun, rytmeihin, nukkumiseen, WC -käynteihin ja päiväntulkuun. Osa vanhemmista toi esiin myös erityisempiä toiveita, jotka perhepäivähoidossa otettiin huomioon. Näitä olivat muun muassa lelopäivän vietto, ksylitolipastillin antaminen ja retket. Loput vastaajat kertoivat, ettei heillä ole tai ole ollut tarvetta vaikuttaa mihinkään.

Kysyttäessä onko vanhempien helppo puhua perhepäivähoitajan kanssa myös vaikeista asioista, vastauksia tuli jokaiseen vastausvaihtoehtoon. 34 vastaajaa (79 %) sanoi, että heidän on helppo ottaa puheeksi myös vaikeat asiat perhepäivähoitajan kanssa. Vastaajista kuusi oli sitä mieltä, että heidän on melko usein vaivatonta puhua, ja kolme vastaajaa koki vaikeista asioista puhumisen haasteelliseksi perhepäivähoitajan kanssa.

Vanhempien näkemys siitä, onko vuorovaikutus perhepäivähoitopaikan kanssa kaiken kaikkiaan riittävää, jakoi mielipiteitä. Suurin osa vanhemmista oli tyytyväisiä vuorovaikutukseen. Heidän osuus oli 83,7 %. Melko tyytyväisiä

yhteistyöhön oli kuusi. Kaksi vastaajaa taas koki, ettei vuorovaikutus ollut perhepäivähoitopaikan kanssa riittävää.

6.6 Kasvatuskumppanuuden kehittäminen

Vanhemmat saivat mahdollisuuden kertoa vapaasti, miten yhteistyötä perhepäivähoitopaikan kanssa voisi kehittää. Vastauksista nousi esiin erilaisia teemoja. Vanhemmat kertoivat kehitysehdotuksia siihen, miten perhepäivähoidon arjen ja eri tapahtumien tiedottamista voi parantaa. Lisäksi vanhemmat esittivät keinoja vuorovaikutuksen parantamiseksi ja syventämiseksi sekä toivat esiin halukkuuden olla vielä enemmän osallisena perhepäivähoitoon.

Vanhemmat toivat vastauksissa esiin halukkuuden kehittää perhepäivähoidon arkeen liittyvää tiedottamista. Vastauksista kävi ilmi, että vanhemmat kaipaavat esimerkiksi näkyvillä olevia listoja perhepäivähoidon arjen tapahtumista, sekä kuulumisia päivän kulusta:

”Selkeät listat ruokailuista, viikkolista menu. Selkeät listat viikko-ohjelmasta (lukujärjestys). Sillon tietää mitä tapahtuu, mitä syödään eikä tarvitse kysellä”

”Mahdollisimman paljon kuulumisia hoitopäivästä, Itselläkin monesti kiire, ei ehdi seurustella pitkään. Meidän hoitaja on tehnyt valokuva-albumin lapsen hoitovuosista. On todella kiva katsella kuvia, muistoja menneiltä vuosilta.”

”Tulevia tapahtumia voisi laittaa lapulle (ilmoitustaululle), Koska kaikkia ”pikkujuttuja” ei aina muisteta sanoa.”

”Olisi mukavaa tietää aikaisin hoitajan lomat, jotta saisi myös itse järjestettyä vuoronsa”

Yhdeksi isoksi osa-alueeksi vanhempien vastauksista nousi etenkin kasvatuksellinen yhteistyö ja vuorovaikutus. Vastauksissaan vanhemmat toivat esiin kaipaavansa rauhallisia keskusteluhetkiä perhepäivähoitajan kanssa, sekä sellaisia keskusteluiltoja, joissa lapsi ei olisi läsnä. Osa vanhemmista toi myös esiin halukkuuden vieläkin avoimempaan dialogiin:

”Kannustusta ja tukea kasvatuksessa ei mielestäni ole liikaa. Painostusta ja liian kärkkäitä neuvoja tuli antaa todella harkiten tai joissain tapauksissa välttää”

”Joskus on kotona lapsen käytös ja sosiaaliset taidot mietityttäneet ja haluaisi joskus jutella hoitajan kanssa niistä tarkemmin ja ilman, että lapsi on itse kuulolla lasta hakiessa”

”Vielä enemmän voisi avoimemmin keskustella mahdollisista negatiivisista asioista, ei me vanhemmat siitä suututa, päinvastoin myös meidän tulee tietää, jos esim. lapsen käytöksessä on jotain ongelmaa.

”Keskusteluhetkiä voisi olla enemmän hoitajan kanssa vaikka keran kuukaudessa”

Osa vanhemmista halusi tehdä vielä läheisempää yhteistyötä perhepäivähoidon kanssa. Vastauksista kävi ilmi, että vanhemmat kaipasivat enemmän mahdollisuuksia osallistua perhepäivähoidon eri tilaisuuksiin ja tapahtumiin. He toivat myös esiin halukkuuden tutustua eri tapahtumien kautta muihin perhepäivähoidon vanhempiin:

”Yhteisiä tapaamisia esim. retkipäiviä, jolloin vanhemmillakin olisi mahdollisuus tutustua toisiinsa”

”Vanhemmat voisivat osallistua eri tapahtumiin”

”Yhteisiä tapaamisia esim. retkipäiviä, jolloin vanhemmillakin olisi mahdollisuus tutustua”

”Lisää perhepäivähoitoon vanhempainiltoja”

7 POHDINTA

7.1 Yhteenveto

Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka yhteistyö toimii Kotkan perhepäivähoidossa vanhempien ja henkilöstön välillä. Lapsen tasapainoisen kehityksen edellytyksenä on perustuvallisuuden kokeminen. Perustuvallisuuden synty vaikuttaa osaltaan vahvasti päivähoiton ja vanhempien välinen yhteistyö. (Koski 2002, 137.) Yhteistyön edellytys on taas toimiva ja toista kunnioittava vuorovaikutus, joka toteuttaa päivähoiton perustehtävää (Järvinen, Laine & Helman-Suominen 2009, 164). Perhepäivähoidon vahvuudeksi ovat nähty pysyvyys ja pienet lapsiryhmät. Pieni ryhmä perhepäivähoidossa mahdollistaa sen, että pienessä ryhmässä yleensä ryhmäydytään, luodaan luottamuksellinen suhde ja tutustutaan perheisiin nopeasti. (Parrila 2002a, 123.)

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä vanhempien olevan pääosin erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön perhepäivähoidon kanssa ja heidän mielestään vuorovaikutus toimii hyvin. Reunamo (2007, 152) toteaa, että perhepäivähoitajat pitävät tärkeimpänä yhteistyön toimintatapana päivittäisiä keskusteluja, joita käydään vanhempien tuodessa tai hakiessa lastaan. Tutkimuksemme vastauksista voidaan päätellä, että myös vanhemmat ovat samaa mieltä perhepäivähoitajien kanssa. Vastauksista kävi ilmi, että vanhemmat arvostavat henkilökohtaisia keskusteluja ja he haluavat tietoa etenkin lapsen asioista suullisesti. Perhepäivähoidossa olisi tärkeää yhteistyön toimivuuden ja tiedon vaihtamisen kannalta, että vanhemmat ja perhepäivähoitajat panostaisivat vienti- ja hakutilanteisiin. Tilanteiden tulisi olla rauhallisia ja kiireettömiä, jolloin molemmilla osapuolilla olisi antaa aikaa keskustelulle.

Osa vanhemmista kuitenkin koki vienti- ja hakutilanteiden olevan päivän kiireisempiä hetkiä, jolloin kuulumisten vaihtamiselle ei jää tarpeeksi aikaa. Tiedottamisen runsaus saattaa myös joskus rasittaa sekä vanhempia että perhepäivähoitajia. Tällöin tiedottamisen apuvälineinä voidaan käyttää myös jo tutkimuksessa esiin tulleita vanhempien haluamia keinoja. Tietoa voidaan jakaa esimerkiksi kirjaamalla viikko-ohjelman vanhempien nähtäväksi tai mukaan annettavaksi. Lisäksi tiedotteet sekä muu lasta koskeva tieto voidaan kirjata esimerkiksi reissuvihkoon tai erilliselle lapulle. (Reunamo 2007, 149.) Lapsen

kuulumisia voi laittaa ylös myös esimerkiksi kuukausikirjeeseen tai kasvunkansioon. Tällöin tieto tallentuu mahdollista myöhempää tarkastelua varten. Nykypäivänä vartenotettavia tiedottamisen välineitä ovat lisäksi Internet, sähköposti sekä tekstiviestit. Vanhemmat toivoivat etenkin tapahtumista tiedottamista kirjallisesti, sillä suullisesti kerrottu tieto saattaa unohtua. Tietojen kirjaaminen ei kuitenkaan saisi kuormittaa hoitajaa tai viedä aikaa lapsilta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on nostettu esiin teknologian kehitys, sekä tieto- ja viestintätekniiikan hyötyjen ja mahdollisuuksien tiedostaminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 17.) Päivi Lindberg (2005, 109) toteaa, että tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä varhaiskasvatuksessa on saatu paljon positiivista palautetta. Se on muun muassa helpottanut tiedottamista ja yhteydenpitoa sekä parantanut varhaiskasvatuksen laatua tarjoamalla uudenlaisia palveluita.

Kyselyn tulokset eivät antaneet suoraa vastausta vanhempien mielipiteeseen kaipaavatko he Kotkan kaupungin perhepäivähoitoon Internetissä olevaa palvelua. Niukka enemmistö ei kokenut tarvetta Internet-tietokannalle, mutta moni vastaaja ei osannut ottaa lainkaan kantaa asiaa. Tulos on hieman yllättävä, kun katsotaan miten läsnä nykyteknologia on meidän jokapäiväisessä arjessa. Osa vanhemmista saattaa kuitenkin kaivata esimerkiksi enemmän tietoa tietokannan toimivuudesta, ennen kuin he osaavat kertoa varman mielipiteensä. Toisaalta joillakin vanhemmilla saattaa olla myös huonoja kokemuksia muista palveluista. Tuloksista voidaan ainakin päätellä, että mahdollisesti tällaisten palveluiden käyttöönotto vaatii paljon ohjausta, tiedottamista, kehittämistä, sekä kärsivällisyyttä.

Hyvän kasvatuskumppanuuden toteutuminen vaatii molemminpuolista luottamusta ja avointa dialogia vanhempien ja perhepäivähoitajan välillä. Tällöin voidaan lapsen edun mukaisesti keskustella myös lasta koskevista vaikeista asioista päivähoidon henkilökunnan kanssa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 31.) Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että heidän on helppo puhua perhepäivähoitajan myös hankalista aiheista. Vanhempien halukkuus vieläkin avoimempaan, ja rohkeampaan dialogiin perhepäivähoitajan kanssa näkyi osassa vastauksista. Vanhemmat toivoivat lapsen edun vuoksi,

että perhepäivähoitaja kertoisi rehellisesti päivän kulusta, ja myös mahdollisista negatiivisista asioista. Avoimen ja luottamuksellisen keskusteluyhteyden muodostamiseksi sekä yhteisten kasvatulinjojen löytämiseksi olisi hyvä järjestää perhepäivähoidossa tasaisin väliajoin kiireettömiä rauhallisia keskusteluhetkiä vanhempien kanssa. Keskusteluhetket antavat mahdollisuuden tutustua kaikkien osapuolien toiveisiin ja odotuksiin perhepäivähoitoa kohtaan.

Perhepäivähoidossa on tärkeää, että vanhempien asiantuntijuutta omasta lapsesta kunnioitetaan ja vanhempien tieto otetaan myös huomioon. Lisäksi on tärkeää, että vanhemmat kokevat voivansa vaikuttaa lapsen hoitopaikan ja hoitopäivien asioihin. Vanhemmat kertoivat, että heidän on helppo keskustella ja välittää tietoa perhepäivähoitajalle. Vanhempien mielestä heidän toiveitaan myös kuunnellaan sekä huomioidaan perhepäivähoidon arjessa. Vanhemmat pystyivät vaikuttamaan perhepäivähoidossa etenkin hoitopäivään ja lapsen asioihin.

Perheiden odotukset perhepäivähoitoa kohtaan ovat kasvaneet. Lisäksi tieto ja käsitys lapsesta sekä lapsuudesta on muokkautunut jatkuvasti tutkimusten myötä viime vuosikymmenien aikana. Vanhemmat odottavat perhepäivähoidolta yhä enemmän muun muassa lapsen sosiaalisen kehityksen tukemista, perustaitojen opettamista. Lisäksi vanhemmat kaipaavat monipuolista toimintaa lapsen ja kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseksi. (Alila 2005, 75.) Tämä linjaus näkyi myös tutkimustuloksissa. Vanhemmat toivat vastauksissaan esiin haluavansa tietoa etenkin lapsen oppimisesta, lapsen käytöksestä, ja leikeistä perhepäivähoidossa.

Kasvatuskumppanuuden yksi tärkeä tekijä on vanhempien osallisuus. Vanhemmat toivat esiin halukkuuden osallistua, tutustua vielä paremmin perhepäivähoidon arkeen ja muihin perheisiin. Vanhemmat toivoivat enemmän perhepäivähoitoon esimerkiksi tapahtumia tai retkipäiviä, joihin myös vanhemmat voisivat osallistua. Konkreettisina esimerkkeinä perhepäivähoidon arkeen voisi tuoda esimerkiksi erilaisia teemailtoja, tempauksia, liikuntapäiviä, joihin myös vanhemmat olisivat halutessaan tervetulleita. Lisäksi vanhemmat toivoivat useammin kuin kerran vuodessa vanhempainiltoja. Vanhempien mukaan ottaminen toimintaa tuo kodin ja perhepäivähoidon lähemmäs toisiaan, sen sijaan että ne nähdään toisistaan kaukana olevana toimintana.

Kasvatuskumppanuutta on tutkittu paljon, mutta ei niinkään perhepäivähoidoin näkökulmasta. Jatkotutkimusideana tutkimuksen voisi laajentaa koskemaan esimerkiksi perhepäivähoitajia. Tutkimuksessa voitaisiin selvittää perhepäivähoitajien ajatuksia kasvatuskumppanuuteen liittyen ja verrata niitä vanhemmilta kerättyyn tietoon. Näin nähtäisiin, miten vanhempien ja perhepäivähoitajien ajatukset kohtaavat tai eroavat toisistaan.

7.2 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyömme eteni kokoajan, mutta hitaasti. Suunniteltu aikataulu venyi, sillä prosessin aikana eteen tuli myös sellaisia viivytyksiä ja pieniä hidasteita, joihin emme voineet itse vaikuttaa. Käytimme myös alussa paljon aikaa muokataksemme aiheen meitä kiinnostavaksi, ja Kotkan kaupunkia palvelevaksi.

Aloitimme prosessin tutustumalla ensin teoriatietoon ja pohdimme, mikä olisi paras keino kerätä tietoa vanhemmilta. Punnittuamme eri vaihtoehtoja päädyimme aikataulun ja suuren otannan vuoksi kyselyyn. Aloimme pian hahmotella kyselyä, ja sen kysymyksiä. Näin jälkikäteen voi sanoa, että olisimme voineet syventyä kyselyn tekemiseen vieläkin paremmin. Muutama lisäkysymys ja selkeämpi kysymysten asettelu olisi voinut avata vanhempien ajatuksia vielä paremmin. Lisäksi vastausvaihtoehtoja olisi voinut olla kolmen sijasta mieluummin neljä, joka olisi helpottanut tulosten analysointia. Oloimme kaiken kaikkiaan tarvinneet enemmän aikaa teoriatietoon perehtymiseen sekä kyselyn hahmotteluun.

Opinnäytetyön teorian kirjoittaminen oli haastavaa rajallisesti saatavien lähteiden vuoksi. Kasvatuskumppanuudesta ja päivähoidosta löytyy kyllä paljon tietoa, mutta erityisesti perhepäivähoitoa koskevaa materiaalia on vähän verrattuna esimerkiksi päiväkotitoimintaan. Halusimme myös käyttää tutkimuksessa mahdollisimman uutta lähdekirjallisuutta, mutta etenkin osa perhepäivähoidon tiedosta oli jo vuosia vanhaa. Käytimme kuitenkin myös vanhempia lähteitä, koska koimme, että tietoa oli oleellista saada osaksi opinnäytetyötä eikä esimerkiksi historiaa koskeva tieto ole muuttunut.

Opinnäytetyön tekeminen kahdestaan on haastavaa etenkin aikataulullisesti. Molemmille sopivien yhteisten hetkien löytäminen on vaikeaa ja lisähaasteetta tekemiseen tuo vielä muuttuvat elämäntilanteet. Koimme kuitenkin yhdessä

tekemisen antoisaksi, ja saimme laajemman näkökulman aiheeseen yhdistämällä molempien osaamisen. Omalle tekstille tulee myös helposti sokeaksi, ja sitä on vaikeaa arvioida kriittisesti, joten tässä työpari oli erittäin tärkeä apu.

Opimme prosessin aikana paljon uutta niin itsestämme, aiheesta kuin opin-
näytetyön tekemisestä. Vaikka prosessi oli raskas ja pitkä, olemme kokonai-
suutena tyytyväisiä työhön. Jos lähtisimme nyt näillä tiedoilla tekemään uutta
opinnäytetyötä, olisimme paljon viisaampia monen asian suhteen. Esimerkiksi
kiireettömämpi aikataulu ja mahdollisuus paneutua työhön rauhassa olisivat
antaneet vielä paremmat mahdollisuudet syventyä opinnäytetyön tekemiseen
paremmin. Tämä olisi vaikuttanut vahvasti myös työn laatuun.

LÄHTEET

Alasuutari, M. 2003. Kuka lasta kasvattaa? Tampere: Tammer-Paino Gaudeamus.

Alho-Kivi, H. & Keskinen, S. 2002: (toim.) Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi.

Alila, K. 2005. Kasvatuskumppanuus perhepäivähoidossa – perhepäivähoitaja vanhempien kasvatuskumppanina. Teoksessa Parrila Sanna (toim.) Villistä valvottuun, valvotusta ohjattuun. Perhepäivähoidon ohjauksen historia ja nykytilan haasteet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Alila, K. & Parrila, S. 2004. Laadunhallinnan perusteita ja menetelmiä varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Nummenmaa, A. 2004. Varhaiskasvatuksen laatu ja sen kehittäminen. Teoksessa Ruokolainen, R. & Alila, K. (toim.) Varhaiskasvatuksen laatu on osaa mistä vuorovaikutusta. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, s.81-87.

Asetus lasten päivähoidosta. 1973. A 16.3.1973/239 muutoksineen.

Heinämäki, L. 2002. Kotiäidistä kasvattajaksi – perhepäivähoitajan ammatin ja koulutuksen kehittyminen. Teoksessa Alho-Kivi, H. & Keskinen S. (toim.) Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi, s.38-59.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2002. Tilastolliset menetelmät. Vantaa: Dark Oy.

Järvinen, M. & Laine, A. & Hellman-Suominen. 2009. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.

Kananen, J. 2011. Kvantti. Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta, opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Gummerus kirjapaino.

Keskinen S, 2002. Perhepäivähoitajan työssä jaksaminen ja jaksamisen keinot. Teoksessa Alho-Kivi, H. & Keskinen, S. (toim.). Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi, s 146-155.

Keskinen S. & Virjonen H, 2004. Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Tampere: Tammer-Paino Oy Tammi.

Koski, M. 2002. Perhepäivähoidon sosiaalinen oppimisympäristö. Teoksessa Alho-Kivi, H. & Keskinen, S (toim.). Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi, 135-145.

Kotkan kaupungin varhaiskasvatussuunitelma. Saatavissa:

http://www.kotka.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/kotka/embeds/kotkawwwstructure/18908_Varhaiskasvatussuunnitelma_Kotka.pdf [viitattu 25.11.2014].

Laki lasten päivähoitosta 19.1.1973/36 muutoksineen.

Lindberg, P. 2005. Tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuudet perhepäivähoitossa. Teoksessa Parilla, S. (toim.) Villistä valvottuun, valvotusta ohjattuun. Perhepäivähoidon ohjauksen historia ja nykytilan haasteet. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Nivalainen, K. 2007. Kehittyvä perhepäivähoito. Ideoita toiminnan suunnitteluun perhepäivähoitossa. Hyvinkää: Edufin Oy.

Parrila, S. 2002a. Laadunhallinta perhepäivähoidon kehittämisen lähtökohtana. Teoksessa Alho-Kivi Hanna & Keskinen Soili (toim.) Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi.

Parrila, S. 2002b. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Teoksessa. Alho-Kivi, H. & Keskinen, S. (toim.) Kodissa vaan ei kotona. Helsinki: Tammi.

Parrila, S. 2002c. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkö-kulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Merikosken kuntoutus- ja tutkimuskeskus. Oulun yliopisto.

Reunamo, J. 2007. Tasapainoinen varhaiskasvatus, erilaisia tapoja suhtautua muutokseen. Helsinki. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2002. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2002:9. Saatavilla: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/113591/kasvatus.pdf?sequence=1> [viitattu 9.3.2015].

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2009. Stakes oppaita 56. Vajaa-koski: Gummerrus Kirjapaino Oy.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki. Tammi.

Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. 2002. Toim. Vilen, M., Leppämäki, P. & Ekströ L. Juva: Bookwell Oy.

Välimäki, A. 1999. Lasten hoitopuu. Lasten päivähoitojärjestelmä Suomessa 1800- ja 1900 –luvulla. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

HYVÄ PERHEPÄIVÄHOITAJA!

Opiskelemme sosionomeiksi Kymenlaakson Ammattikorkeakoulussa ja teemme tutkimusta kasvatuskumppanuuden toteutumisesta ja tiedonkulun toimivuudesta Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa. Teemme tutkimusta vanhempien näkökulmasta kyselylomakkeen muodossa.

Toimitamme vanhemmille osoitetut kyselylomakkeet vastauskuorineen teille parin viikon sisällä, kun kysely on ylemmällä taholla hyväksytty.

Pyytäisimme ystävällisesti teitä jakamaan kyselylomakkeet vanhemmille. Vanhemmille osoitetuissa palautuskuorissa on postimaksu maksettu, joten kyselyt palautuvat suoraan meille, eivätkä näin ollen työllistä teitä enempää.

Tulemme kyselyt käsiteltyämme tekemään koosteen kyselyn tuloksista sekä teille, että vanhemmille. Toimitamme koosteet teille, kun ne ovat valmiita ja pyydämme ystävällisesti, että jaatte vanhemmille osoitetut koosteet heille. Laajemmin tutkimukseemme voi tutustua opinnäytetyön valmistuttua.

Otathan yhteyttä meihin, jos haluat lisää tietoa kyselystä tai tutkimuksestamme.

Yhteistyöterveisin

Jonna Airosto

jonna.airosto@student.kyamk.fi
[amk.fi](mailto:jonna.airosto@student.kyamk.fi)

p.050-324 6757

Katja Turkia

katja.turkia@student.kyamk.fi

p.040-839 3228

HYVÄ PERHEPÄIVÄHOITOLAPSEN VANHEMPI!

Olemme sosionomiopiskelijoita Kymenlaakson Ammattikorkeakoulusta ja teemme tutkimusta kasvatuskumppanuuden toteutumisesta ja tiedonkulun toimivuudesta Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa.

Tutkimme opinnäytetyössämme teidän vanhempien näkemyksiä kasvatuskumppanuuden toteutumisesta sekä tiedonkulun toimivuudesta kodin ja hoitopaikan välillä.

”Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan henkilöstön ja vanhempien tietoista sitoutumista ja toimimista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi. Kasvatuskumppanuus ymmärretään vanhempien ja henkilöstön tasavertaiseksi vuorovaikutukseksi.” Marja Kaskela, Marjatta Kekkonen, Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta- kirja, 2006.

Perhepäivähoitajanne jakaa teille kyselylomakkeen ja postimaketun vastauskuoren. Kyselylomake täytetään ja palautetaan nimettömänä. Kyselyt tullaan käsittelemään luottamuksellisesti ja ne tulevat ainoastaan meidän käyttöömme tutkimusta varten.

Näkemyksenne ja kokemuksenne ovat tärkeitä tutkimuksemme sekä perhepäivähoidon kehittämisen kannalta. Toivottavasti siis vastaatte kyselyymme, koska tätä arvokasta tietoa voimme saada vain teiltä.

Tulemme tekemään teille yhteenvedon kyselyn tuloksista.

Pyydämme teitä ystävällisesti palauttamaan täytetyn kyselylomakkeen postitse _____ mennessä.

Yhteistyöterveisin

Jonna Airosto

Katja Turkia

jonna.airosto@student.kyamk.fi

katja.turkia@student.kyamk.fi

Vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuuden toteutumisesta Kotkan kaupungin perhepäivähoidossa

Ympyröi sopivin vastausvaihtoehto. Tarkennathan vastauksiasi pyydettyäessä, kiitos.

TAUSTATIEDOT

1. Vastaaja äiti isä vanhemmat yhdessä muu huoltaja

2. Kuinka monta lasta teillä on tällä hetkellä perhepäivähoidossa?

3. Kuinka kauan perhepäivähoitosuhde on kestänyt?

KASVATUSKUMPPANUUS

1. Oletko tyytyväinen yhteistyöhön perhepäivähoitopaikan kanssa?

Kyllä Melko usein Ei

2. Koetko saavasi tarpeeksi tietoa päivän kulusta ja lapsen asioista perhepäivähoitossa?

Kyllä Melko usein Ei

3. Mistä asioista haluaisit enemmän tietoa? Voit ympyröidä useamman vaihtoehdon.

nukkumisesta leikeistä yleisesti päivän kulusta

oppimisesta ruokailusta lapsen käytöksestä

muusta,

mistä? _____

4. Kuunnellaanko ja huomioidaanko ajatuksiasi lastasi koskevista asioissa?

Kyllä Melko usein Ei

Mihin asioihin koet pystyväsi vaikuttamaan lapsesi hoitopaikassa?

5. Onko sinun helppo ottaa vaikeat asiat puheeksi perhepäivähoitajan kanssa?

Kyllä Melko usein Ei

6. Onko sinun helppo välittää tietoa perhepäivähoitajalle?

Kyllä Melko usein Ei

7. Kaipaisitko yhteisestä internetissä olevaa tietokantaa, johon Kotkan kaupungin ja perhepäivähoitopaikan tiedotteet tulisivat reaaliaikaisesti?

(Vanhemmilla olisi myös mahdollisuus välittää tietoa hoitopaikkoihin tietokannan kautta.)

Kyllä Ei En tiedä

8. Saatko tarpeeksi tietoa perhepäivähoidon toiminnoista ja tapahtumista?

Kyllä Melko usein Ei

9. Miten saan tietoa perhepäivähoitopaikan tulevista tapahtumista ja toiminnoista? Voit ympyröidä useamman vaihtoehdon.

Erillisellä lapulla Suullisesti Sähköpostilla

Reissuvihon avulla

muulla tavalla, miten? _____

10. Millä tavalla saat perhepäivähoitajalta tiedon lapsen päivittäisistä toimista? (Esim. Syöminen, nukkuminen, wc-käynnit...)

11. Miten haluaisin saada tietoa? Voit ympyröidä useamman vaihtoehdon.

Erillisellä lapulla Suullisesti Sähköpostilla

Reissuvihon avulla Internet-tietokannan kautta

muulla tavalla, miten?

12. Koetko, että sinulla on tarpeeksi tietoa, mihin lapsesi sijoitetaan perhepäivähoitajan sairausloman tai loman ajaksi?

Kyllä

Melko usein

Ei

Miten tiedottamista voisi mahdollisesti parantaa?

13. Koetko, että vuorovaikutus perhepäivähoitopaikan kanssa on kaiken kaikkiaan riittävä?

Kyllä

Melko usein

Ei

14. Miten yhteistyötä perhepäivähoitopaikan kanssa voisi vielä kehittää?

KIITOS VASTAUKSESTA ☺